

Jan Vilém Pexider (1874–1914)

Závěrečné slovo

In: Jindřich Bečvář (editor): Jan Vilém Pexider (1874–1914). (Czech). Praha: Prometheus, 1997. pp. 67–68.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401022>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Se jménem Jana Viléma Pexidera jsem se poprvé setkal v souvislosti s jeho střetnutím s Eduardem Weyrem. Tento spor je poměrně podrobně zhodnocen v monografii *Eduard Weyr 1852 – 1903* v článku *Weyrův spor s Pexiderem*, který jsem sepsal spolu s L. Zajícem. O Pexiderově životě, o jeho zarputilých pokusech o habilitaci i o jeho velkém sporu s Eduardem Weyrem jsem přednášel na nejrůznějších akcích.

V této publikaci jsme se do jisté míry pokusili o pohled z druhé strany. Snažili jsme se zhodnotit Pexiderovy matematické výsledky, podrobně zrekapitulovat jeho pokusy o habilitaci, ukázat průběh sporů, kterými byly tyto pokusy provázeny, a zaujmout k těmto událostem stanovisko. Odhalit dnes, téměř po sto letech, všechny příčiny chování zúčastněných osob ovlivněných do značné míry emocemi, osobními sympatiemi a antipatiemi, nepovažujeme za možné a snad ani za příliš podstatné.

Jan Vilém Pexider asi neměl díky své povaze (a možná i osudu) šťastný život. Určitou dávku štěstí, kterého se mu dostalo, však již vychutnat nemohl — jeho jméno je dodnes živé ve světové matematice.

Tato publikace je příspěvkem k historii naší matematiky. Spolu s monografií *Eduard Weyr 1852 – 1903*, která vyšla v roce 1995, a s připravovanou monografií *František Josef Studnička 1836 – 1903* bude dávat poměrně podrobný pohled na matematické snažení na české univerzitě v Praze i na život české matematické obce v poslední třetině 19. století a na přelomu 19. a 20. století. Pevně doufám, že se během času podaří vydat i další publikace, věnované Karlu Petrovi a Janu Sobotkovi.

Děkuji autorům jednotlivých příspěvků, T. Ciprovi, I. Netukovi, Š. Schwabikovi a J. Veselému, kteří ve velmi krátkém čase dodali své články. Za vyhledání některých materiálů v archívech děkuji M. Němcové, za pomoc s počítačovou přípravou textů pro publikaci M. Liché a D. Kottovi a za pomoc s vyhledáním informací z databáze Zentralblattu K. Hrubčíkovi.

Děkuji prof. Dr. Raineru C. Schwingesovi a jeho asistentce B. Studerové (Historisches Institut, Universität Bern) za obětavé vyhledání informací a zaslání materiálů o Pexiderově působení v Bernu.

Rovněž děkuji pracovníkům našich archivů a knihoven, kteří podpořili mé úsilí při pátrání po archiváliích a literatuře. Byly to tyto instituce:

Archív Univerzity Karlovy, Archív ČVUT, Ústřední archív AV ČR, Literární archív památníku národního písemnictví, Archív hlavního města Prahy, Archív psychiatrické kliniky v Praze Kateřinkách, Státní ústřední archív v Praze, Státní oblastní archív v Plzni, Státní oblastní archív v Třeboni, Státní oblastní archív v Zámrsku, Státní oblastní archív v Litoměřicích, Obvodní úřad Praha 1, Státní archív v Bernu, Knihovna MFF UK, Knihovna MÚ AV ČR, Základní knihovna AV ČR, Národní knihovna v Praze a další.

S dojetím vzpomínám na nedávno zemřelou paní Marii Pexiederovou a na její vzpomínky na to, co o Janu Vilému Pexiderovi vyprávěl před mnoha léty jeho bratr Josef, její tchán.

Zvláštní poděkování patří RNDr. Aleně Šolcové

- za vyhledání Pexiderova úmrtního zápisu v matrikách na Obvodním úřadu v Praze 1, Vodičkově ulici č. 18,
- za napsání žádostí o zaslání výpisů z matrik (archívy v Plzni, Třeboni, Zámrsku a Litoměřicích) a předání těchto výpisů,
- za opis protokolu akademického senátu české techniky z 5. 7. 1904,
- za výpis z katalogu posluchačů české techniky z roku 1895–96,
- za předání kopií dvou dopisů uložených v Státním ústředním archívu v Praze.

Dr. A. Šolcová má ve svém soukromém archívu patrně další materiály týkající se J. V. Pexidera (např. práci [P9b], která již dnes není nikde k sehnání); tyto materiály jsem při přípravě této publikace neměl k dispozici.

Jindřich Bečvář

V Praze dne 1. prosince 1996